

Persbericht

PB06-016
14 februari 2006
9.30 uur

Economie groeit 0,9 procent in 2005

De Nederlandse economie is in 2005 met 0,9 procent gegroeid. Dit is bijna de helft minder dan de groei van 1,7 procent in 2004, maar ruim boven de nullijn in de jaren 2002-2003. De uitvoer was ook in 2005 de trekker van het bescheiden economisch herstel. Daarnaast leverden de consumptie en de investeringen een geringe positieve bijdrage. Het aantal banen was vorig jaar 0,4 procent lager dan in 2004. Deze daling is veel kleiner dan in 2004. Dit blijkt uit de eerste raming van het CBS.

Economische groei vierde kwartaal 1,6 procent

In het vierde kwartaal van 2005 was het bruto binnenlands product (BBP) 1,6 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2004. Dat is de hoogste kwartaalgroei in 2005. De groei in het vierde kwartaal is te danken aan aantrekkende consumptieve bestedingen en een stijgend uitvoeroverschot. Het aantal banen in het vierde kwartaal was 0,2 procent hoger dan in het vierde kwartaal van 2004. Het is voor het eerst in bijna drie jaar dat er meer banen zijn dan een jaar eerder.

Hoge kwartaal-op-kwartaalgroei

Het volume van het BBP is in het vierde kwartaal van 2005, na correctie voor werkdag- en seizoeneffecten, met 1,0 procent toegenomen ten opzichte van het derde kwartaal van 2005. Het vierde kwartaal van 2005 telde twee werkdagen minder dan het vierde kwartaal van 2004. De kwartaal-op-kwartaalgroei van 1,0 procent is veel hoger dan het gemiddelde van de voorgaande vier kwartalen.

Minder groei uitvoer

In 2005 was het volume van de uitvoer van goederen en diensten 4,8 procent hoger dan in 2004. Dat is een kleinere groei dan in 2004. De stijging van de export heeft ook in 2005 voor het overgrote deel betrekking op de wederuitvoer. Dit zijn elders geproduceerde goederen, bij voorbeeld in China, Taiwan of de VS, die vanuit Nederland verder worden gedistribueerd na een geringe bewerking te hebben ondergaan. De stijging van de export van Nederlands fabrikaat bleef daarbij vergeleken beperkt. In het vierde kwartaal bedroeg de groei van de export 3,7 procent.

De invoer groeide in 2005 met 4,4 procent iets minder dan de uitvoer. In het vierde kwartaal bleef de groei van de invoer vrij ruim achter op de uitvoer.

Geringe groei consumptie van huishoudens

In 2005 was het volume van de consumptie van huishoudens 0,3 procent hoger dan in 2004. Na een daling begin 2005 trok de consumptie van huishoudens in de tweede helft van het jaar duidelijk aan. De verbetering is het meest zichtbaar bij de bestedingen aan duurzame consumptiegoederen. Na enkele jaren van daling stegen deze vooral in het vierde kwartaal van 2005 sterk, met meer dan 5 procent.

Overheidsconsumptie iets hoger

Het volume van de overheidsconsumptie was vorig jaar 0,7 procent hoger dan in 2004. Ook hier is de groei geconcentreerd in de tweede helft van het jaar. Dit komt mede door extra uitgaven voor de voorbereiding van stelselwijzigingen. De reële uitgaven voor de zorg namen in 2005 toe.

Licht herstel investeringen houdt aan

In 2005 is 2,0 procent meer geïnvesteerd dan in 2004. Daarmee houdt het lichte herstel van de investeringsactiviteit aan. In 2005 is flink meer geïnvesteerd in woningen, bedrijfsauto's en vooral in computers. Daarentegen is in machines, bedrijfsgebouwen en vrachtauto's juist iets minder geïnvesteerd dan in 2004.

Hogere productie bouw en commerciële dienstverlening

Vanuit de productie benaderd zijn de bouw en vooral de commerciële dienstverlening de trekkers van de economische groei in 2005. De bouwnijverheid profiteerde van de aantrekkende woningbouw. In de commerciële dienstverlening komt de groei vooral van de groothandel, die betrokken is bij de wederuitvoer, en van de uitzendbranche. Ook de productie van banken en verzekeraars en van zakelijke dienstverleners zoals computerservicebureaus en reclamebureaus steeg. Dankzij de zorg groeide ook in de niet-commerciële dienstverlening de productie nog een beetje.

De industrie produceerde iets minder dan in 2004 en blijft daarmee opvallend achter bij eerdere perioden van economisch herstel. Dat is vooral het gevolg van de krimp in de elektrotechnische en de transportmiddelenindustrie. De productie van aardgas was fors lager. Ook in de landbouw is minder geproduceerd.

Meer banen

Na de grote krimp van de werkgelegenheid in 2004 bedroeg de daling van het aantal banen van werknemers in 2005 slechts 0,4 procent. In de loop van 2005 verbeterde de werkgelegenheid duidelijk en nam het aantal banen zelfs licht toe. In het vierde kwartaal van 2005 waren er 18 duizend banen meer dan in het vierde kwartaal van 2004. De omslag is te danken aan het herstel van de werkgelegenheid in het bedrijfsleven, door vooral veel meer uitzendwerk.

De arbeidsproductiviteit, het volume van de productie per arbeidsjaar, is in 2005 ongeveer 1,5 procent hoger dan in 2004. Deze stijging is minder groot dan in 2004, het eerste jaar van conjunctureel herstel. Het is een aanwijzing dat het aanhoudend economisch herstel steeds meer doorwerkt op de arbeidsmarkt.

Technische toelichting

Algemeen

De economische groei wordt gemeten aan de volumegroei van het bruto binnenlands product (BBP). Dit is het totaal van de in het productieproces gevormde inkomens (de 'toegevoegde waarde').

Achtergrondinformatie over de ramingen

Er worden twee ramingen samengesteld en gepubliceerd van de economische groei in een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Bovendien komen op dat moment meer detailgegevens beschikbaar.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juli geijkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien.

In de tabellen zijn de bijgestelde (kolommen met) cijfers steeds voorzien van een "#".

Werkgelegenheid

In het persbericht over de eerste raming van de economische groei in een kwartaal wordt conform Europese afspraken tevens een eerste raming van de werkgelegenheid in dat kwartaal gepubliceerd. Deze raming heeft uitsluitend betrekking op werknemers. Zelfstandigen blijven buiten beschouwing. De raming luidt zowel in banen als in arbeidsjaren (=voltijdbanen). De tweede raming van de werkgelegenheid met daarbij een verdeling van de werkgelegenheid naar bedrijfstakken wordt gepubliceerd in een afzonderlijk persbericht één werkdag na verschijning van het persbericht over de tweede raming van de economische groei op kwartaalbasis.

Seizoengecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei van het BBP en van het aantal banen ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoencorrectie steeds opnieuw doorgerekend. Dit kan leiden tot (fractionele) bijstellingen van eerder geraamde cijfers.

Jaarcijfers

Het persbericht over de tweede raming van de economische groei voor het eerste kwartaal bevat additionele gegevens over het productie- en bestedingendeel van de jaarpublicatie Nationale rekeningen. In dat persbericht zullen daarom twee extra tabellen worden opgenomen met enkele nieuwe jaarcijfers.

Tabel 1: Bruto Binnenlands Product (marktprijzen)

	Verandering ten opzichte van	
	zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ¹⁾
	<i>volumemutaties in %</i>	
2001	.	.
2002	0,1	.
2003	-0,1	.
2004	1,7	.
2005	0,9	.
2001-I	.	.
II	.	0,4
III	.	0,0
IV	.	0,0
2002-I	-0,2	-0,2
II	0,1	0,4
III	0,5	0,0
IV	-0,1	-0,3 [#]
2003-I	0,4	0,1 [#]
II	-0,7	-0,4 [#]
III	-0,5	0,1 [#]
IV	0,2	0,6 [#]
2004-I	1,2	0,9
II	1,4	0,3 [#]
III	2,0	0,5 [#]
IV	2,3	-0,1 [#]
2005-I	-0,5	-0,8
II	1,3	1,2
III	1,3	0,7 [#]
IV	1,6	1,0

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld, achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2004	2005	2005			
			I	II	III	IV
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Consumptieve bestedingen	0,0	0,4	-1,0	-0,1	1,2	1,7
w.v. door huishoudens	0,0	0,3	-1,4	0,1	1,2	1,3
door overheid	0,0	0,7	-0,3	-0,4	1,3	2,3
Investeringen in vaste activa	2,9	2,0	-1,6	2,6	6,6	1,0
Veranderingen voorraden ¹⁾	0,2	-0,3	0,6	-1,6	-0,2	0,1
Nationale bestedingen	0,8	0,3	-1,3	0,3	1,8	0,6
Uitvoer goederen en diensten	8,5	4,8	5,3	5,5	5,0	3,7
Invoer goederen en diensten	7,8	4,4	4,8	4,4	6,1	2,3
Bruto binnenlands product	1,7	0,9	-0,5	1,3	1,3	1,6

1) In procenten van het BBP in constante prijzen.

Bron: CBS

Tabel 3: Waarde- en prijsontwikkeling van het BBP (marktprijzen)

	Waarde	Waardeverandering	Prijsverandering
	<i>mld euro</i>	<i>in % t.o.v. jaar eerder</i>	
2001	447,7	.	.
2002	465,2	3,9	3,8
2003	476,3	2,4	2,5
2004	488,6	2,6	0,9
2005	500,2	2,4	1,4
2001-I	109,9	.	.
II	113,5	.	.
III	108,4	.	.
IV	115,9	.	.
2002-I	113,7	3,5	3,7
II	117,8	3,8	3,7
III	113,4	4,6	4,1
IV	120,2	3,7	3,8
2003-I	117,4	3,2	2,9
II	121,2	2,8	3,5
III	114,9	1,3	1,8
IV	122,9	2,2	2,0
2004-I	119,9	2,1	0,9
II	123,9	2,3	0,9
III	117,8	2,6	0,5
IV	127,0	3,3	1,0
2005-I	121,1	1,0	1,5
II	127,3	2,7	1,3
III	120,8	2,6	1,3
IV	131,0	3,2	1,5

Bron: CBS

Tabel 4: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2004	2005	2005			
			I	II	III	IV
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	2,1	-1,0	-2,8	1,3	-0,8	-1,5
Landbouw en visserij	4,9	-0,3	0,7	-1,4	-0,5	-0,1
Industrie en energie:	2,0	-1,9	-2,8	0,4	-2,3	-2,6
w.o. Industrie	1,2	-0,7	-2,1	0,2	-0,1	-0,7
Bouwnijverheid	1,2	1,6	-4,0	4,8	4,2	1,6
Commerciële diensten	2,1	2,2	0,9	2,3	2,2	3,3
Handel, horeca en transport	3,5	2,2	0,6	1,7	3,0	3,3
Financiële en zakelijke diensten	0,9	2,2	1,1	2,7	1,6	3,3
Niet-commerciële diensten	0,6	0,3	-0,1	-0,7	0,5	1,5

Bron: CBS

Tabel 5: Banen van werknemers

	Aantal banen	Verandering ten opzichte van	
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ¹⁾
	X 1 000	mutaties in %	
2001	7 559	.	.
2002	7 607	0,6	.
2003	7 561	-0,6	.
2004	7 445	-1,5	.
2005	7 418	-0,4	.
2001-I	7 415	.	.
II	7 581	.	0,7
III	7 658	.	0,4
IV	7 581	.	0,1
2002-I	7 510	1,3	0,1
II	7 639	0,8	0,2
III	7 684	0,3	0,0
IV	7 595	0,2	-0,1
2003-I	7 528	0,2	0,1
II	7 609	-0,4	-0,5
III	7 620	-0,8	-0,4
IV	7 485	-1,4	-0,7
2004-I	7 392	-1,8	-0,2
II	7 478	-1,7	-0,4
III	7 500	-1,6	-0,3
IV	7 410	-1,0	-0,2
2005-I	7 317	-1,0	-0,2
II	7 437	-0,6	0,0
III	7 489	-0,1	0,1
IV	7 428	0,2	0,2

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden.

Bron: CBS

Tabel 6: Arbeidsvolume werknemers

	Aantal arbeidsjaren	Verandering ten opzichte van zelfde periode vorig jaar
	<i>X 1 000</i>	<i>mutaties in %</i>
2001	5 858	.
2002	5 850	-0,1
2003	5 797	-0,9
2004	5 694	-1,8
2005	5 659	-0,6
2001-I	5 782	.
II	5 873	.
III	5 911	.
IV	5 867	.
2002-I	5 813	0,5
II	5 871	0,0
III	5 886	-0,4
IV	5 832	-0,6
2003-I	5 798	-0,3
II	5 823	-0,8
III	5 814	-1,2
IV	5 754	-1,3
2004-I	5 682	-2,0
II	5 714	-1,9
III	5 714	-1,7
IV	5 667	-1,5
2005-I	5 611	-1,3
II	5 667	-0,8
III	5 689	-0,4
IV	5 671	0,1

Bron: CBS